

История на Ритуала Мемфис-Мизраим Градеж

Брат *Михаил*
Майстор Масон; 32⁰ С.П.Р.Ш.

Традиционно се счита, че този високостепен Ритуал неофициално заема трето място (след С.П.Ш.Р. и Йорк) в системата от високостепенните Масонски Ритуали. Малко известен факт обаче е, че той е бил въведен в България още през 1884 година, както е отбелязано в единствената издадена официална история на *Ритуала на Мемфис-Мизраим*:

**A COMPLETE HISTORY OF THE ANCIENT AND PRIMITIVE RITE
FROM ITS ESTABLISHMENT DOWN TO THE PRESENT TIME,
TOGETHER WITH TRANSLATIONS OF ORIGINAL MANUSCRIPTS
AND ILLUSTRATED;**

**Reginald Gambier Mc Bean
M.V.O. of His Britannic Majesty's Consul Service Late Council at
Palermo; 1925;**

**Rui Alexandre Gabirro
M.D.R. High Commissioner of Cabinda,
London England, 2002.**

В този труд, в раздела за хронологията на Ритуала, на страница 37 дословно се казва (*цитат*):

“1884 – The Memphis Rite is started in Bulgaria.

In the list of Representative in the Kneph of November 1884, we find: To Egypt – R\III\Bro\Ferdinando Francesco Degli Oddi, F.S.Sc. 97, G\H\Cairo – from Egypt – R\ III\Bro\Yarker 96 Vice G\H\for Europe, etc. etc...”

Заинтригувани от този любопитен и почти неизвестен факт от историята на Свободното Зидарство в България, ние отправихме запитвания до различни масонски структури, представящи въпросния Ритуал. Търсейки повече информация, с цел осветляването на един епизод от развитието на Братството, който очевидно представлява интерес за нас. Получихме многобройни отговори, но единственото по-определено пояснение бе, че *Ритуала Мемфис-Мизраим* вероятно е дошъл в България от Румъния, и че е бил въведен в град Русчук (Русе) и/или евентуално Варна, през 1884 г., под названието *Последователи на Мемфис* (Disciples of Memphis).

През 2006 г. дискутирахме този въпрос с наши Братя в Ориент България, проявяващи интерес към т.нар. “*Езотерично Масонство*”, към което гравитира и въпросния Ритуал. Същевременно продължихме с издирването на материали, които да хвърлят повече светлина върху неговата същност и развитие, и по-конкретно върху появата му България. По стечение на обстоятелствата, на една Трапезна Ложа гостуваха Братя от *Великия Ориент на Италия* (G.O.I.), които се оказаха членове на този достопочтен Ритуал. Те ни поканиха да посетим заседание на тяхна Ложа, която практикува *Мемфис-Мизраим*. Основание за това беше, че по онова време *признанието* между В.Л.С.С.П.З.Б. и G.O.I. беше в сила, така че нямаше формални пречки за осъществяване на подобно братско общение.

Ориент Италия се явява център за развитие на *Мемфис-Мизраим*, тъй като Брат Джузепе Гарибалди се смята за негов основател (и пръв Велик Майстор и *Велик Йерофант*). От своя страна италианските Братя проявиха интерес към темите за Орфизма и Богомилството в България, и ние решихме да направим на обменни начала взаимно гостуване, като италианската страна

изнесе Градежи на тема “*Езотерично Масонство*” и “*Тамплиерство и Масонство*”, а българската съответно – “*Орфизъм и Масонство*” и “*Богомилство и Масонство*”.

В края на 2006 г. този плодотворен контакт се разви в положителна насока, като с посредничеството на живеещи в Италия българи, членове на G.O.I., се появи възможност за официализиране на подобна съвместна инициатива и нейното прерастване в проучване възможностите за инсталиране на Обреда *Мемфис-Мизраим* в Ориент България. Разбира се както ние, така и италианските Братя имахме желание това да стане в ***пълно съответствие с масонския протокол и утвърдена международна практика***. В резултат на тези предварителни сондажи Великия Йерофант на *Мемфис-Мизраим* за Италия официално ни покани да им гостуваме, с единственото условие това да бъде съгласувано с нашата Велика Ложа, което и направихме.

Поискахме разрешение по съответния ред от Великия Майстор (чрез Великия Секретар), и получихме официален писмен документ, който удостоверява, че ние се явяваме редовни членове на В.Л.С.С.П.З.Б. Бяха ни издадени масонски членски карти, които да ни послужат в Италия за легитимация. Тъй като обаче ставаше дума за високостепенна система, (а ние се явявахме освен това и членове на С.П.Ш.Р.), счетохме за правилно да уведомим за тази инициатива и Върховния Командир на С.П.Ш.Р. за България, в знак на респект и уважение. Получихме неговото благосклонно съгласие, доколкото цялото начинание остане в рамките на братските и легитимни отношения между две регулярни суверенни масонски структури.

Искам съвсем ясно да подчертая, че в случая не става дума за някаква случайна самоинициатива на шепа Братя от Ориент България и Велик Ориент Италия, а за най-стриктно придържане към процедурите и порядките в Свободното зидарство при осъществяване на взаимни братски контакти. Италианската

страна предварително подчерта, че ще ни приеме само след като ние получим (и представим пред тях) писмено съгласие от нашата Велика Ложа, което и направихме. При тези условия домакинството пое *Върховното Светилище на Мемфис-Мизраим* за Италия, и лично техния Велик Йерофант.

Бяхме уведомени, че сме поканени официално на 3 март 2007 година на тържествен международен ритуал на *Върховното Светилище на Мемфис-Мизраим* в Италия. Разноските по престоя бяха поети изцяло от италианска страна, посрещането беше на изключително високо ниво. На този ритуал присъстваха още Братя от регулярните и признати Ложи на Австрия, Хърватска, и Словения, тоест заедно с нас и италианците – от пет различни масонски Ориенти. Ритуалът беше проведен лично от Великия Йерофант и сановниците от *Върховното Светилище* на Италия, в две части.

В първата част всички чуждестранни гости, (включително и ние), бяхме приети в 4 степен на *Мемфис-Мизраим*. Във втората част, моя милост и другите български Братя бяхме издигнати и ритуално въведени в съответните длъжности, които да ни позволят при завръщането си в Ориент България да имаме началните номинални правомощия официално да представим този високостепенен ритуал пред нашите Братя. Тези длъжности са както следва, с техните пълни названия:

1. **Велик Майстор, Върховен Командир, Велик Магистър, Върховен Йерофант** – за и във България (Брат М. Г.).
2. **Заместник Върховен Йерофант** (Брат Г. Г.)
3. **Велик Държавен Министър** (Брат Б. М.)
4. **Велик Канцлер** (Брат П. Л.)

Длъжността *Велик Йерофант* (Grand Hierophant), както е нейното съкратено название, е *пожизнена* (Ad Vitam), и не подлежи да избори, както подчерта *Великия Йерофант на Италия*. Затова той поиска предварително преди ритуала за нея да бъде номиниран Брат, който получи пълно съгласието на останалите,

и сам е готов да поеме подобна висока отговорност. За моя изненада, аз бях предложен от присъстващите там български Братя, и вероятно неразумно приех, без да подозирам последващото негативно развитие на това начинание. Искам да изтъкна, че в никакъв случай не съм се стремил към подобна длъжност, нито съм предполагал предварително, че тя ще бъде предложена, нито пък че ще бъда номиниран за нея, което повтарям – силно ме изненада.

По-късно разбрах, че това е станало по идея на гостувалите в България италиански Братя, които при нашите срещи са преценили, че вероятно отговарям на критериите за заемане на подобна длъжност. Другите три изброени длъжности са били мандатни за по 2 години, и техния период е изтекъл към 2009 година, след което те не са били подновени.

След полагане тържествена Клетва като Велик Йерофант, бях церемониално въведен в длъжността. Ритуалът беше протоколиран от Великия Секретар на *Върховното Светилище на Италия*, който издаде и връчи съответните документи за членство, след заплащане на съответните такси за степен, регалии и членски внос за всички присъстващи Братя от Ориент България. Допълнително получихме пълен набор от документи: (*Конституция, Правилник, Ритуали, Требници*, бланки, и т.н.). Съответно Великия Йерофант на Италия разпореди на Великия Секретар да подготви и издаде съответните Магистрални Декрети и Учредителна (Конституционна) Харта, както и удостоверения за провъзгласените длъжности. Ние трябваше да ги получим на място в Италия, като според указанията на Великия Йерофант на Италия те следваше да влязат в сила едва когато бъдат валидирани – след официалното инсталиране на Обреда *Мемфис-Мизраим* в България, (което така и не се случи, по причини описани най-подробно по-долу).

За съжаление, от тук нататък сме принудени да изложим някои факти, които дискредитират идеята, че масонските ценности могат да действат автоматично независимо от добрата воля на

членовете на Братството, които все пак са хора, а някои от тях – с много силен профанен уклон, чиято връзка със Свободното Зидарство е повече формална, отколкото духовна.

Присъстващия *масон* от Австрия, още същата вечер след ритуала, направи възражение пред Великия Йерофант на Италия, че присъствието на българи от В.Л.С.С.П.З.Б. (и техния прием) в *Мемфис-Мизраим* бил абсолютно неприемлив, тъй като тази Велика Ложа била загубила своето признание, и т.н., като единствено О.В.Л.Б. се явявала легитимната Велика Ложа за България. Нещо повече, още същата вечер въпросната злонамерена персона алармира Великата ложа на Австрия и О.В.Л.Б. (чрез телефонни разговори с техни представители), което постави Великия Йерофант на Италия пред свършен факт, и в много деликатна ситуация.

Всъщност позицията на *Великия Ориент на Италия* по отношение на признанието е също твърде деликатна. Това признание е било отнето от G.O.I. когато Обединената Велика Ложа на Англия (след скандала с ложата П-2) прехвърля своето признание към друга новосформирана Велика Ложа в Италия. Тъй като обаче G.O.I. по онова време наброява около 30 хиляди членове, и се явява най-старата Велика Ложа в Италия, (и една от първите в Европа), а новосформираната Велика Ложа има само около 3 хиляди членове, то последната не получава автоматично всички признания, и част от тях и досега са притежание на G.O.I. Други Велики Ложи, (сред които и О.В.Л.Б.), обаче поддържат добри отношения с G.O.I., независимо от липсата на *признание*, за което връщане G.O.I. вече много години безуспешно преговаря с Великата Ложа на Англия.

Създаде се много парадоксална ситуация – G.O.I. и В.Л.С.С.П.З.Б. имаха взаимно признание по документи (към датата на описваните събития), но фактически в същото време G.O.I. осъществяваше на практика братско общение предимно с О.В.Л.Б. В Италия обаче повечето високостепенни ритуали, включително този вариант на *Мемфис-Мизраим*, са към G.O.I.,

което ги поставя в съответната зависимост; те се намират в “подчинено” положение, признавайки върховенството на Великата Ложа (Великия Ориент).

Получила информация за описваните събития, О.В.Л.Б. незабавно интервенира пред Великия Майстор на G.O.I. и пред Великия Йерофант на *Мемфис-Мизраим* за Италия, с искане да бъде суспендирано това признание за Братя от В.Л.С.С.П.З.Б.. За негова чест, Великия Йерофант на Италия, не се поддаде (първоначално) на тези искания и процедурата продължи. Беше предложено *Великия Майстор на България* и *Върховния Командир на С.П.Ш.Р.* за България предварително да се срещнат лично с Великия Йерофант на Италия, за да обсъдят и да решат как по принцип (и технически) да продължи по-нататък инсталирането на Обреда *Мемфис-Мизраим* в България.

От тези две планирани срещи се състоя само предвидената с Върховния Командир, на която ние не сме присъствали, но бяхме уведомени, че е минала в дух да братско съгласие и разбирателство, и не е имало принципни възражения по идеята за инсталиране на втори високостепен ритуал в България от страна на С.П.Ш.Р.. В интерес на истината обаче, Върховния Командир няколкократно е изразявал становище, че може би още е малко рано за подобна стъпка, доколкото тези високостепенни ритуали трябва да бъдат, казано по профански – “*кадрово обезпечени*”, и те следва да бъдат въвеждани един по един, едва когато има достатъчно капацитет във Великата Ложа – В.Л.С.С.П.З.Б., да ги поеме и администрира.

Тази позиция е била изразявана ясно и последователно и пред италианската страна, без това обаче да бъде аргумент да се спре процедурата по инсталирането на втори високостепен ритуал в лицето на *Мемфис-Мизраим* в Ориент България, доколкото един такъв акт безспорно би укрепил международния авторитет на българското регулярно Свободно Зидарство (и по-специално на В.Л.С.С.П.З.Б., като негов регулярен представител). Друг е въпроса дали изобщо една символична и философска Ложа биха

имали действително необходимия “капацитет” и желание да регулират дейността на езотеричните степени, за каквито се считат тези над 33⁰. По принцип повечето регулярни Велики Ориенти под влияние на UGLE се дистанцират (изцяло или в някаква степен) от самото понятие за високостепенно *Езотерично Масонство*, към което принадлежи *Мемфис-Мизраим*.

Когато започнахме уточняването на среща на нашия Велик Майстор с Великия Йерофант на Италия в процеса на диалог с италианските Братя, обаче се оказа, че към О.В.Л.Б. има изтичане на вътрешна информация по целия този процес, и О.В.Л.Б. въз основа на това са поставили въпроса към италианската страна, с аргумента, че те са единствената *регулярна и призната* масонска структура в България, и че следва G.O.I. да прекъсне започналата подготовка за инсталиране на Обреда *Мемфис-Мизраим* в Ориент България чрез В.Л.С.С.П.З.Б., в интерес запазване на техните специални отношения. Което пак подчертаваме, е странно, доколкото G.O.I. в момента не спада към международно признатите според изискванията на английската масонска конституция Велики Ложи.

При така създадената неблагоприятна обстановка, Великия Йерофант на Италия реши за момента, (както впоследствие бяхме уведомени), да се въздържа временно от по нататъшни действия по продължаване и завършване процедурата за инсталиране на Обреда *Мемфис-Мизраим* във България, докато ситуацията между двете големи Велики Ложи в Ориент България бъде изяснена, в духа на доклада на *Комисията по Признанията*. Все пак, контактите не бяха прекъснати, дори напротив, неофициално бяха определени гаранции от италианска (Брат П. К.) и от българска страна (Брат Г. Г.), които да поддържат активно взаимната връзка и диалог.

През целия този период 2007-2010 година, ние посетихме Италия 5 пъти, в опити да бъде даден някакъв тласък, или да се намери

някакво взаимно благоприятно решение на проблема, тоест да продължи процеса по подготовка инсталацията на *Мемфис-Мизраим* в рамките и под егидата на В.Л.С.С.П.З.Б. Бяха разгледани всички възможни варианти, включително поетапно инсталиране, като първо се започне само с експериментално въвеждане в една Ложа към В.Л.С.С.П.З.Б. на първите три символични степени.

През 2008, 2009, и 2010 г. италианската страна отнаправи три почти идентични предложения за размразяване на ситуацията, които обаче включваха едно задължително предварително условие – четиримата Братя инициатори, които бяхме вече получили степени и длъжности в *Мемфис-Мизраим*, да се откажем от членството си във В.Л.С.С.П.З.Б., и да се *“регуляризираме”* към О.В.Л.Б. Това според нас обаче би било абсолютно неприемливо, и ние изразихме своето възмущение, и решителен отказ да предприемем подобна унижителна стъпка, дори с цената прекратяване на целия този процес.

Освен това с италианската страна изпаднахме в принципно противоречие по въпроса, дали следва да се върви към ново *инсталиране*, или само към *реактивирание* на Ритуала, доколкото по приведените по-горе исторически сведения, колкото и откъслечни и непълни да са те, (както изобщо тези в Масонството от такъв ранен период на неговото съществуване), от тях е видно, че *Мемфис-Мизраим* още през 1824 г. е присъствал (под една или друга форма) в Ориент България.

По всички този поводи, трикратно съм опитвал да си направя отвод от кандидатурата за *Върховен Йерофант* (за да има италианската страна възможност да маневрира, както намери за добре), и три пъти тя не е била приемана – с аргумента че длъжността е *пожизнена* (*Ad Vitam*) и не подлежи на подобни процедури; доколкото тя се дава не по административен ред, а чрез вече осъществена церемония за Посвещение, и не съществува никакъв известен начин за *“разпосвещение”*; тоест подобен акт вече е *необратим*; както е необратим акта за

съответно придобитата *регулярност*.

В реакция на възмущение спрямо описаните по-горе очевидно несправедливи действия спрямо нас и спрямо българското Масонство, ние информирахме с циркулярно писмо за цялата тази история всички структури, които развиват *Ритуала Мемфис-Мизраим* (под една или друга форма) по света; и получихме морална подкрепа от повечето от тях; и със сигурност от всички, които не се чувстват зависими от овехтели схеми на изживели времето си и вече нежизнеспособни казионни форми, вегетиращи под прикритието на Свободното Зидарство.

Редица структури, развиващи Ритуала *Мемфис-Мизраим* ни подкрепиха не само формално, но и фактически, под формата на авансови *взаимни признания*, някои от които имат формата на редовни **Учредителни Патенти** (*Конституционни Харти*). Тези документи в сегашната ситуация обаче имат повече морално, отколкото фактическо значение. Над 64 подобни документи с признание за редовното учредяване на Ритуала в България ние получихме от представители на *Мемфис-Мизраим* в Англия, САЩ, Италия, Португалия, Русия, Израел, Сърбия, Филипините, Аржентина, Чили, Перу, Боливия, Бразилия, Австралия, Нова Зеландия (включително Велики Ложи, Върховни Съвети, Върховни Светилища, отделни Ложи, и др.), и др.; както и от много присъдружни *Розенкройцерски, Гностични, Илюминистки, Мартинистки, и Тамплиерски* посветителни структури, които по една или друга линия имат допирни точки с този достопочтен Ритуал.

От всички свободнозидарски структури, към които се обърнахме за подкрепа, само швейцарската *Велика Ложа "Алпина"* и *Великата Ложа на Кентъки* ни изпратиха писма с отказ за създаване на бъдещи братски контакти (и то в много учтива форма), на основание наличието на тяхно действащо в момента признание към О.В.Л.Б..

В дух на доброжелателство и конструктивизъм бяха осъществени и редица неформални международни работни срещи с официални представители от *Върховното Светилище на Русия*, *Върховното Светилище на Израел* и др., които декларираха своята пълна подкрепа за учредяване Суверенно **Върховно Светилище на България**, и при които срещи бяха подписани документи за взаимно признание и съвместна работа на Градежа.

Също така с набраните от доброволни вноски на Братя средства в размер на € 500 000 беше стартирана процедура за построяване **Храм на Мемфис-Мизраим за България**, в непосредствена близост до Резиденция Бояна (виж *Приложенията*). Подготвени бяха за печат *Ритуални Сборници* и беше изграден информационен Интернет сайт.

За съжаление всички тези стъпки в правилна посока не донесоха очакваните плодове. Сега *post factum* ние сме убедени, че в случая няма някаква “вина” в която и да било от страните, (или поне така ни се иска да бъде), а по-скоро разминаване на интереси, и до известна степен силен **профанен елемент**, който не би трябвало да присъства в подобни начинания. Този модел на монопол върху *регуляризацията* и *признанията*, който се опитват да наложат някои стари масонски структури, като че ли е изживял времето си, и се явява вече не гарант за спазване на някакъв установен регламент, а по-скоро спирачка в развитието на Ордена.

Към момента масонския вариант на *Ритуала Мемфис-Мизраим* в България се намира (формално и фактически) в спящо състояние, доколкото възможностите за неговото *реактивиране* (или *инсталиране*) в рамките на В.Л.С.С.П.З.Б. не са поставяни на дневен ред от Великата Ложа, а и изглежда да са почти изчерпани, поне по тази линия (въпреки, че реактивирането на *Обреда Мемфис* може да се извърши легитимно и самостоятелно по волята на Великата Ложа). Тъй като в течение на 3-4 години от началото на тази инициатива доста Братя (включително

Велики Сановници и Майстори на Стол) са били запознати с нея, по един или друг начин, а също част от информацията е била достъпна *он-лайн* по Интернет, може да се допусне, че със загубата на първоначалната инерция вече почти се е загубил и интересът към тази тема.

В обобщение ще подчертаем, въпреки тези обстоятелства на незавършена процедура, може да се допусне, че за Ритуала *Мемфис-Мизраим* в Ориент България изискването за **регулярност** на произхода е налице; налице е и покритие на изискването за **признание**.

Това, че ложата-майка в лицето на *Върховното Светилище на Италия* към G.O.I. на някакъв по-късен етап от процедурата, използвайки печално известната банална формулировка, е “*прекъснала братското общение*” и се е отметнала от първоначалните си намерения (под външен натиск), не е прецедент, а срещано явление; в аналогично положение са редица други регулярни масонски структури. Под влиянието на подобни скандални ситуации самото Върховно Светилище на Италия през 2009 година се разцепи и беше напуснато от редица свои Велики Сановници, които основаха ново *Върховно Светилище* за Ориент Италия.

В момента в Ориент Италия (без взаимно признание) работят независимо едно от друго 5 *Върховни Светилища* на *Мемфис-Мизраим* (3 от които са готови да признаят за регулярно учредено *Българското Върховно Светилище*, както са изразили в писмена форма със съответните официални документи). Във Франция също работят 5 различни структури на същия Ритуал, (които парадоксално не комуникират една с друга, доколкото произлизат от **различни линии на приемственост**, всяка считайки себе си за автентична и регулярна, и отричайки това качество на останалите).

Всички тези “*масонски*” (или поне самоназоваващи се така) организации имат свои дъщерни структури в редица Ориенти по

света. Трябва да се подчертае, че тези структури в повечето случаи не отговарят на всички изисквания на **Лендмарките** и **Древните Правила** на Свободното Зидарство; между тях има редица *ко-масонски, смесени, женски, адоптивни* и други относително нелегитимни от гледна точка на регулярното Свободно Зидарство елементи.

Съществуват редица основания Великите Ложиче да се въздържат да признават и установяват братски контакти със структури на Обреда *Мемфис-Мизраим* по редица причини. Една от тях е, че по правило традиционния церемониал за 3 степен на *Мемфис-Мизраим* е въз основа *Легендата за Озирис*, (а не за *Хирам*); последващите високи степени носят подчертано *египтизиран характер*, за разлика от съответните в регулярното Масонство. На олтара на *Мемфис-Мизраим* се полагат **Трите големи Светлини на Масонството**, но тук те са дефинирани по друг начин: *Ъгъл, Пергел, и Линеал* (което представлява отклонение от Лендмарките). *Регалиите* за символичните степени също се различават от тези използвани обичайно за първите три степени от Занаята (виж *Приложенията*), а високостепенните значително варират по отношение своята символика при различните разклонения на Обреда. Правени са отделни опити в някои Ориенти практиката на *Мемфис-Мизраим* да се вкара в регулярните рамки на Лендмарките, чрез промяна на основни негови характеристики (чрез туширане на египетските елементи и символика), както и да се установи диалог за признание с UGLE, но тези начинания по правило са били неуспешни и не са дали особени плодове.

Най-съществения момент в генезиса на Обреда *Мемфис-Мизраим*, който предизвиква дистанциране на повечето регулярни Велики Ложиче от него, е че той бил създаден като опит за противопоставяне на английското влияние в Масонството. Обреда исторически се е формирал в миналото като високостепен Ритуал под крилото на Великия Ориент на Италия и Великия Ориент на Франция като *противовес*, (и дори в известна степен като *опозиция*) на Великата Ложа на Англия.

UGLE не заема по отношение на *Мемфис-Мизраим* положението на Ложа-майка, (а може би по-точно на Ложа-мащеха), тъй като според учредителната си легенда този Ритуал води произхода си пряко от Египет, и по точно от Великата Ложа на Кайро, която по принцип винаги е била извън юрисдикцията на английското Свободно Зидарство, тъй като е построена върху друзко-суфийски принципи, а не върху тези на *Лендмарките*.

По тези причини UGLE никога не е признавала *Мемфис-Мизраим* за регулярен Свободно Зидарски Обред, въпреки че неговото английско *Върховно Светилище* (Supreme Sanctuary) е било конституирано през 1872 г. във Freemason's Hall в Лондон, с доброто първоначално намерение то да функционира изцяло в рамките на английското регулярно Масонство. Според някои източници Ритуалът тук първоначално е работил известно време под егидата на The Grand Lodge of Mark Master Masons (*Ритуалът на Мемфис Марк* – The Rite of Memphis Mark), след което става самостоятелен. За негов пръв Велик Майстор в Англия е бил избран *Дукът на Съсекс*; в Ирландия – *Дукът на Лейчестър*, а в Шотландия – *Дукът на Атол*. В един последващ момент обаче (по настояване на UGLE) те решават да изоставят този Обред, поради многобройните скандали свързани с него във Франция.

Въпреки това *Мемфис-Мизраим* продължава да се развива във Великобритания, действайки по различно време под различни превъплъщения. Този Обред и досега води активна дейност в Англия, Ирландия, и Шотландия. Негова опора тук стават някои *Тамплиерски Конклави*, което дава тласък за имплементирането в *Мемфис-Мизраим* на самостоятелна тамплиерската традиция, под формата на вътрешен *Рицарски Орден* (Приорат), асоцииран със съответните високи степени на Масонството. Подобно е и положението в САЩ, където и до момента има няколко самостоятелни разклонения на този Ритуал, но в своята работа те винаги са срещали неприемане и съпротива от страна на Великите Ложи и С.П.Ш.Р. Официалното отхвърляне на *Мемфис-Мизраим* като легитимен масонски Обред е прогласено

документално от самия Албърт Пайк, и е валидно и до днес.

В края на това изложение ще приведем някои факти по отношение на самия Ритуал *Мемфис-Мизраим*, които ни се струват ключови по отношение създаването на информирана позиция спрямо него.

Обобщителното название “*Египетски Ритуал*”, (под което днес най-често се разбира *Мемфис-Мизраим*), произлиза от два източника: т.нар. “*Египетско Масонство*” на Калиостро, и посветителната система, която император Наполеон Бонапарт внася от Египет в Европа. Калиостро създава своя *Египетски Ритуал* въз основа на *Крата Рероа* (Krata Reroa) – елинизирана версия на древното Египетско Посвещение, произхождаща от Александрия. Самото название “*Мизраим*” произхожда от еврейското “*Мизр*”, което означава “*Египетски*”; на разговорен арабски “*Мизраим*” е синоним за “*Египетски*”.

Според историците на ритуала, император Наполеон Бонапарт при своя поход в Египет бил инициран в Ложа “*Изида*” (на церемониал проведен във Велика Пирамида в Гиза), от последния действащ египетски Велик Йерофант. Някои от неговите маршали и генерали, повечето масони от Великия Ориент, също били “*илюминирани*” (термин който в *Мемфис-Мизраим* по принцип формално се използва вместо “*приети*” или “*повдигнати*”) в Египетския Ритуал. Тези масони, принадлежащи към военно-полеви Ложи, установили контакт също и с *Великата Посветителна Ложа на Ливан* (друзко-суфийска), решавайки по политически причини да прекъснат връзките с UGLE, създавайки един нов Масонски Ритуал (в лицето на *Мемфис-Мизраим*), който да е независим и да не е в сферата на влияние на английското Масонство, и в частност на UGLE – самопрогласилата се за ложа-майка на модерното Свободно Зидарство, учредена от редовните посетители на четирите известни лондонски кръчми (“*Гъската и скарата*” и т.н.).

При завръщането си в Европа, Братята инициирани в *Египетския Ритуал* пренесли тази близкоизточна посветителна традиция върху благодатна почва, тъй като по същото време се разгаря интереса предизвикан от развитието на *Египтологията* като наука, разчитането на египетските йероглифи от Шамполион, разкопките и изследването на древните храмове и пирамиди край Нил; тоест съвпада с една културна струя на “египтомания”, която залива Стария Континент. Благодарение на това в Масонството от онзи период се появили цяла поредица екзотични “*египетски степени*”, които залегнаха по-късно в основите и оформили постепенно съдържанието на *Ритуала Мемфис-Мизраим*.

Понастоящем този Ритуал съществува под много и различни форми, които не произхождат от един и същи източник, не представляват някаква установена единна система, и нямат общоприето обединително наименование. Названието “*Мемфис-Мизраим*” (или “*Египетски Ритуал*”) се използва само като съкратена форма, по-скоро условно в работен порядък за обозначаване на цяла група различни Ордени и Ритуали, които въпреки че имат общ корен, с течение на времето са се раздалечили значително един от друг, и днес съществуват паралелно, без общ международен център или координираща структура, която да обхваща всички съществуващи разновидности.

Може би най-точното и пълно обобщително название на тази еkleктична система е **Древен и Изначален Обред на Мизраим и Мемфис** (Ancient and Primitive Rite of Misraim and Memphis). В настоящия *Градеж* ние използваме предимно термина “*Ритуал*” вместо “*Обред*”, тъй като той до голяма степен е придобил гражданственост в българската Масонска лексика, като по-популярна и използвана синонимна форма. Буквалния превод на английското “Rite” обаче е “*Обред*”; а на “Ritual” е собствено “*Ритуал*”; докато “Primitive” се превежда смислово като “*Изначален*”, а не буквално като “*Примитивен*”, (който термин на български има съвсем различна конотация).

Досега са правени редица опити (с променлив успех) за обединение на *Върховни Светилища* на *Мемфис-Мизраим* от различни Ориенти, но като правило те са били доста ограничени по обхват, компромисни, или недълготрайни. В наши дни съществуват няколко самопровъзгласили се подобни “международни” или “световни” Върховни Светилища, които обаче по принцип не се признават взаимно. Те гравитират към различни италиански, френски, англо-американски или латиноамерикански структури, основани са по различно време, произхождащи от различни линии на приемственост, изпълняващи различни ритуали, и т.н.

Названията им са също многообразни и различни, като:

1. **Sacrum Imperium of Ancient and Primitive Egyptian Rites,**
2. **Ancient and Accepted Egyptian Rite,**
3. **Ancient and Accepted Egyptian Rite of Memphis and Misraim,**
4. **United Rites of Memphis and Misraim,**
5. **Antico e Primitivo Rito Orientale di Misraim e Memphis,**
6. **Ancient and Primitive Oriental Rite of Memphis-Misraim,**
7. **The Oriental Masonic Order of the Ancient and Primitive Rite of Memphis and Misraim,**
8. **The Rite Ancient et Primitif de Memphis-Misraim,**
9. **Orden Masónica Egipcia de Menfis y Misraim O.: M.: E.: M.: M.:,**
10. **Ancient and Primitive Rite of Memphis and Misraim (A.P.R.M.M.),**
11. **Masoneria Egipcia del Antiguo Primitivo Rito de Memphis Misraim (M.E.A.R.P.M.M.),**
12. **Orden Masónica del Antiguo y Primitivo Rito Egipcio de Memphis y Mizraim (O.:M.:M.:A.:P.:R.:E.:M.:M.:),**
13. **El Rito Antiguo y Primitivo de Memphis-Misraim,**
14. **Orden Masónica Rojista del Antiguo y Primitivo Rito De Memphis y Misraim,**
15. **Egyptian Rite or Rite of Misraim,**
16. **Oriental Rite or Rite of Memphis**
17. **Sovereign Grand Sanctum of Adriatic,**
18. **Ordre Maçonique International du Rite Ancien et Primitif de Memphis-Misraim,**
19. **International Masonic Order of the Ancient and Primitive Rite of Memphis-Misraim,**

20. Orden Masonica International del Rito Antiguo y Primitivo de Memphis-Misraim,

21. Operative Rite of Memphis Misraim,

22. Grand Orient of the Scottish, Mizraim and Memphis Rites, и други.

Повечето от тези структури имат общ произход и са изградени на базата на двата изходни ритуала, *Мизраим* и *Мемфис*, като в някои случаи към тях е прибавен допълнително и Шотландския Ритуал. Те обхващат различен брой степени с различаващи се названия, произхождат от *различни линии на приемственост*, претендират с различно основание за регулярност на произхода. Може би единственото общо, което ги сближава, е че те по правило не се признават взаимно, (въпреки че представляват разновидности на един и същи изначален Ритуал). Освен тези комбинации на трите споменати Ритуала, в наши дни съществуват още и отделни самостоятелни структури само на *Мизраим*, и съответно – само на *Мемфис*. Това изобилие от названия, линии на приемственост, брой степени, и т.н. неясноти с основание предизвикват объркване, и е сред от аргументите за отхвърляне “*apriori*” на този Ритуал от много свободнозидарски Обединения; или за изтичането му в едно периферно околумасонско пространство със **съмнителна легитимност**.

Освен по названията си, тези многобройни обединения на *Мемфис* и *Мизраим*, често обхващат и най-различен брой степени – от 33⁰ до 99⁰. Причините за такова разнообразие в броя на степените се крият в различните трансмутации на съчетанието от двата изходни ритуала (*Мизраим* и *Мемфис*) в течение на годините. Преди всичко трябва да се знае, че изначалния Ритуал е този на *Мизраим*, и той най-общо казано, произхожда от Италия (Венеция; 1782 г.). *Мемфис* е негово относително по-ново подражание, и също най-общо казано, произхожда от Франция (Лион; 1813 г. или Париж 1815 г.). Затова в някои от названията “*Мизраим*” предхожда “*Мемфис*”, (главно в автентичните италиански източници) тъй като той се счита за първичен, докато другия е негов своеобразен “**клонинг**”. Среща

се и обратното, подчертаване ролята на Обреда “*Мемфис*” с изнасянето му на първо място в названието, изхождащо от предпоставката той да представлява предполагаемо доразвиване и обогатяване на Обреда “*Мизраим*”, (последното е главно под френско влияние).

Ритуала на *Мизраим* обхваща 90^0 степени, (които отговарят на една четвърт от градусите на кръга от 360^0 степени, или по-точно на градусите на правия ъгъл – 90^0). Този ритуал е пряк наследник на *Египетския Ритуал* на Калиостро, и произхожда от Венеция, където Калиостро създал първата т.нар. “*Египетска Ложа*”. Венецианската Ложа на *Мизраим* се явява Ложа-майка спрямо средиземноморските структури на Ритуала. В Италия, *Мизраим* се развива освен във Венеция, още и на остров Сицилия, в Неапол (последните са били част от Кралството на Двете Сицилии), както и в Милано.

Когато по-късно достигнал до Франция, Ритуала има много противоречива история в своите взаимоотношения с Великия Ориент, и в крайна сметка дал плод с една своя издънка, наречена ***Ритуал на Мемфис***. Последния според злите езици бил създаден от напуснали и/или изключени членове на *Мизраим*. Те копирали почти буквално оригиналната структура на *Мизраим*, размествайки местата и преименувайки някои степени, и добавяйки нови градуси към вече съществуващите 90^0 . Така се получил един “нов” еkleктичен Ритуал с последователно 95^0 , 96^0 и 97^0 степени (в различните си форми), като тенденцията била с течение на времето броя на степените да нараства, и в наши дни той вече е достигнал 99^0 (три пъти по 33^0).

Оригиналният *Ритуал на Мизраим* обаче никога не е надвишавал 90^0 степени (алегоричен намек за правия ъгъл), докато неговото френско подражание в лицето на *Ритуала на Мемфис* (в различните си превъплъщения) е обхващало през различни периоди от 90^0 до 99^0 степени. На практика обаче става дума за един и същи Ритуал, съществуващ в две подобни една на друга,

(или почти идентични) регионални разновидности. Затова при неговото обединение в единна система броя на степените е достигнал сега съществуващия набор от 99⁰ степени; (говори се дори за 100⁰). Разпределението на степените по ритуални Камари варира в различните разклонения на Ритуала, затова тук ще приведем като пример един от типичните варианти:

Ложа (Lodge)

- 1°. Чирак (Apprentice)**
- 2°. Калфа (Companion)**
- 3°. Майстор (Master)**

Колеж (College)

- 4°. Таен Майстор (Secret Master)**
- 5°. Съвършен Майстор (Perfect Master)**
- 6°. Доверен Секретар (Intimate Secretary)**
- 7°. Управител и Съдия (Provost and Judge)**
- 8°. Интендант на Градежите (Intendant of the Buildings)**
- 9°. Майстор избран от Деветте (Master Elect of Nine)**
- 10°. Знаменит Избраник от Петнадесетте (Illustrious Elect of Fifteen)**
- 11°. Възвишен Избраник Принц (Sublime Prince Elect)**
- 12°. Велик Майстор Архитект (Grand Master Architect)**
- 13°. Кралски Свод (Royal Arch)**
- 14°. Велик Избран Съвършен и Възвишен Майстор (Grand Elect Perfect and Sublime Master)**

Капитул (Chapter)

- 15°. Рицар на Изтока или на Меча (Knight of the East or the Sword)**
- 16°. Принц на Йерусалим (Prince of Jerusalem)**
- 17°. Рицар на Изтока и на Запада (Knight of the East and the West)**
- 18°. Рицар на Розата и Кръста (Knight of the Rose Cross)**

Сенат (Senate)

- 19°. Велик Първосвещеник (Grand Pontiff)**
- 20°. Рицар на Храма (Knight of the Temple)**
- 21°. Патриарх Ноахит (Patriarch Noachite)**
- 22°. Рицар на Кралската Секира (Knight of the Royal Axe)**
- 23°. Началник на Скинията (Chief of the Tabernacle)**
- 24°. Принц на Скинията (Prince of the Tabernacle)**

- 25°. Рицар на Бронзовата Змия (Knight of the Brazen Serpent)
- 26°. Принц на Милостта (Prince of Mercy)
- 27°. Командор на Храма (Commander of the Temple)
- 28°. Рицар на Слънцето, или Принц Адепт (Knight of the Sun, or Prince Adept)
- 29°. Рицар на Св. Андрей (Knight of St. Andrew)

Ареопаг и Трибунал (Areopage and Tribunal)

- 30°. Велик Избран Рицар на Кадош (Grand Elected Knight of Kadosh)
- 31°. Велик Инспектор Инквизитор Командор (Grand Inspector Inquisitor Commander)
- 32°. Възвишен Принц на Кралската Тайна (Sublime Prince of the Royal Secret)
- 33°. Суверенен Върховен Генерален Инспектор (Sovereign Grand Inspector General)

Консистория (Consistory)

- 34°. Рицар на Скандинавия (Knight of Scandinavia)
- 35°. Рицар на Храма (Knight of the Temple)
- 36°. Възвишен Виночерпец (Sublime Negotiant)
- 37°. Проповедник на Истината (Sage of Truth)
- 38°. Възвишен Избраник на Истината, или Червен Орел (Sublime Elect of Truth (The Red Eagle))
- 39°. Велик Избраник на Еоните (Grand Elect of the Aeons)
- 40°. Съвършен Мъдрец (Perfect Sage)
- 41°. Рицар на Седмоцветната Арка (Knight of the Arch of Seven Colours)
- 42°. Принц на Светлината (Prince of Light)
- 43°. Възвишен Херметичен Проповедник (Sublime Hermetic Sage или Херметичен Философ (Hermetic Philosopher))
- 44°. Принц на Зодиака (Prince of the Zodiac)
- 45°. Възвишен Проповедник на Мистериите (Sublime Sage of the Mysteries)
- 46°. Възвишен Пастор на Обителта (Sublime Pastor of the Huts)
- 47°. Рицар на Седемте Звезди (Knight of the Seven Stars)
- 48°. Възвишен Пазител на Свещенната Планина (Sublime Guardian of the Sacred Mount)
- 49°. Възвишен Мъдрец от Пирамидите (Sublime Sage of the Pyramids)
- 50°. Възвишен Философ от Самотраки (Sublime Philosopher of Samothrace)
- 51°. Възвишен Титан от Кавказ (Sublime Titan of the Caucasus)
- 52°. Мъдрец от Лабиринта (Sage of the Labyrinth)
- 53°. Рицар или Мъдрец на Феникса (Knight или Sage of the Phoenix)
- 54°. Възвишен Скалд (Sublime Scalde)
- 55°. Възвишен Орфически Доктор (Sublime Orphic Doctor)
- 56°. Първосвещеник или Проповедник от Кадмиа (Pontiff, of Sage of Cadmia)
- 57°. Върховен Маг (Sublime Magus)
- 58°. Мъдрец, или Принц Брамин (Sage, or Prince Brahmine)
- 59°. Върховен Мъдрец, или Велик Понтиф на Оигиа (Sublime Sage, или Grand Pontiff of Ogygia)

- 60°. **Върховен Пазител на Трите Огъня (Sublime Guardian of the Three Fires)**
- 61°. **Възвишен Неизвестен Философ (Sublime Unknown Philosopher)**
- 62°. **Върховен Мъдрец от Елевсин (Sublime Sage of Eulisis)**
- 63°. **Възвишен Поет (Sublime Kawi)**
- 64°. **Проповедник на Митра (Sage of Mythras)**
- 65°. **Пазител на Светилището – Велик Инсталатор (Guardian of Sanctuary - Grand Installer)**
- 66°. **Велик Архигект на Мистичния Град – велик Освещаващ (Grand Architect of the Mysterious City - Grand Consecrator)**
- 67°. **Пазител на Неизречимото Име – Велик Възхвалител (Guardian of the Incommunicable Name - Grand Eulogist)**
- 68°. **Патриарх на Истината (Patriarch of Truth)**
- 69°. **Рицар или Мъдрец на Златния Клон на Елевсин (Knight или Sage of the Golden Branch of Eleusis)**
- 70°. **Принц на Светлината или Патриарх на Планисферите (Prince of Light, или Patriarch of the Planispheres)**
- 71°. **Патриарх на Свещенните Веди (Patriarch of the Sacred Vedas)**
- 72°. **Върховен Учител на Мъзроста (Sublime Master of Wisdom)**
- 73°. **Патриарх, или Доктор на Свещенния Огън (Patriarch, или Doctor of the Sacred Fire)**
- 74°. **Върховен Майстор на Стока (Sublime Master of the Stoka)**
- 75°. **Рицар Командор на Либийската Верига (Knight Commander of the Lybic Chain)**

Върховен Съвет (Sublime Council)

- 76°. **Тълкувател на Йероглифите или Патриарх на Изидата (Interpreter of Hieroglyphics, или Patriarch of Isis)**
- 77°. **Възвишен Рицар или Мъдрец Теософ (Sublime Knight или Sage Theosopher)**
- 78°. **Велик Първосвещеник на Тива (Grand Pontiff of the Thebiad)**
- 79°. **Рицар, или Проповедник на Достойното Постоянство (Knight, или Sage of the Redoubtable Sada)**
- 80°. **Върховен Избранник на Светилището на Луната (Sublime Elect of the Sanctuary of Mazias)**
- 81°. **Интендант Регулатор или Патриарх на Мемфис (Intendent Regulator, или Patriarch of Memphis)**
- 82°. **Велик Избранник на Храма на Мидгард (Grand Elect of the Temple of Midgard)**
- 83°. **Върховен Избранник на Долината на Оди (Sublime Elect of the Valley of Oddy)**
- 84°. **Патриарх или Доктор на Небесните Еманации (Patriarch или Doctor of the Izedes)**
- 85°. **Върховен Мъдрец или Рицар на Кнеф (Sublime Sage, или Knight of Kneph)**
- 86°. **Върховен Философ от Долината на Каб (Sublime Philosopher of the Valley of Kab)**
- 87°. **Възвишен Принц на Масонството (Sublime Prince of Masonry)**
- 88°. **Велик Избранник на Свещенния Покров (Grand Elect of the Sacred Curtain)**
- 89°. **Патриарх на Мистичния Град (Patriarch of the Mystic City)**
- 90°. **Върховен Майстор на Великото Дело (Sublime Master of the Great Work)**

Велик Трибунал (Grand Tribunal)

91°. Велик Закрилник (Grand Defender)

92°. Велик Оратор (Grand Catechist)

93°. Общ Регулатор (Regulator General)

94°. Принц на Мемфис или Велик Администратор (Prince of Memphis, или Grand Administrator)

95°. Велик Съхранител (Grand Conservator)

96°. Велик и Могъщ Суверен на Ордена (Grand and Puissant Sovereign of the Order)

97°. Заместник Международен Велик Майстор (Deputy International Grand Master)

98°. Международен Велик Майстор (International Grand Master)

99°. Велик Йерофант (Grand Hierophant)

Приведената по-горе стълбица на степените е само илюстрация; освен нея съществуват още няколко подобни градации, различаващи се малко или повече една от друга. Общото между тях е, че всички съдържат набори от доста помпозни дори за Масонството названия на степени, за повечето от които няма публикувани ритуали.

Ритуалът *Мемфис-Мизраим* се състои от три т.нар. “**пирамиди**”: едната е *мъжка*, втората – *женска*, а третата – *смесена* (адоптивна или *ко-масонска*). Адоптивните Ложи работят по различен церемониал, наречен **Египетски Адоптивен Ритуал** (The Egyptian Rite of Adoption). Всяка Ложа при инсталирането си определя към коя от трите “*пирамиди*” ще принадлежи за в бъдеще. Според устава, този избор по принцип не подлежи на промяна. За разлика от регулярното Свободно Зидарство, контактите и съвместната работа на Ложи от различните пирамиди обаче е често срещана практика.

Формално обединението на тези два Ритуала (*Мизраим* и *Мемфис*) е ставало на три пъти, по различен начин. В различните версии на историята се срещат и съответно *три различни описания на обединението* (по хронологичен ред):

1. Според първата версия *Мизраим* и *Мемфис* били обединени в Англия от Джон Яркър през 1872 под названието **Върховно Светилище на Древния и Изначален Ритуал на Масонството**

(Sovereign Sanctuary of the Ancient and Primitive Rite of Masonry).

2. Според втората версия те били обединени през 1881 г., в Италия, под названието *Древен и Изначален Ритуал на Мемфис-Мизраим* (Rito Antico e Primitivo di Memphis-Misraim) от Джузепе Гарибалди – Велик Майстор и Велик Йерофант и на двата Ритуала.

3. Според третата версия, *Мизраим* и *Мемфис* били обединени в Италия, но едва през 1945, под названието *Древен и Изначален Ориенталски Ритуал на Мизраим и Мемфис – Велико Адриатическо Светилище* (The Ancient and Primitive Oriental Rite of Misraim and Memphis – The Grand Sanctuary Adriatic), от Марко Емилио Алегри, основател на *Суверенния Санктум на Адриатика* (Sovereign Grand Sanctum of Adriatic (Superum)). Алегри също основава Управляващата Майчина Ложа «Озирис» (Ruling Mother Lodge «OSIRIS») и учредява *Върховен Съвет* и Управляващата Майчина Ложа (Sublime Councils and the Ruling Mother Lodge) в *Зенита на Венеция*.

При тези трикратни обединения нещата обаче са станали още по-комплицирани по отношение броя, названията, и съдържанието на степените, доколкото още преди тях, и при *Мизраим*, и при *Мемфис*, са били включени в пълен обем степените от Шотландския Ритуал, който обаче по времето формирането на *Мемфис-Мизраим* не е представлявал сега познатата популярна система, (а е бил само един от многото високостепенни ритуали).

С утвърждаването на С.П.Ш.Р., по-късно такова положение обаче очевидно е създадо някои неудобни моменти, доколкото три различни структури, номинално наричащи себе си “масонски” (С.П.Ш.Р., *Мизраим*, и *Мемфис*) включвали в състава си почти едни и същи степени, с едни и същи названия, една и съща символика, и един и същи церемониал. Това в частност довело до своеобразното куриозно “*троично*” обозначаване с градуси на степените при *Мемфис-Мизраим*: например **33⁰ 90⁰ 99⁰** според едно от тълкуванията означава, че първите степени

отговарят на тези от Шотландския Ритуал, вторите – на тези от *Ритуала на Мизраим*, а третите – на тези от *Ритуала на Мемфис*.

Допълнително усложнение предизвиква тълкуването на казуса – дали Шотландските степени включени в *Мемфис-Мизраим* могат да бъдат признавани за легитимни от С.П.Ш.Р.; и обратно – дали степените на С.П.Ш.Р. са валидни за *Мемфис-Мизраим*.

Общоприето решение на този въпрос няма; той е бил поставян по различен начин в различните Обедиенции и структури; при някои е имало *взаимно признание* (много рядко), при други само *едностранно* такова (в отделни случаи), при трети въобще липсва такава практика (преобладаващия вариант). Тук има и още една допълнителна компликация – че по времето на формиране скалата от степени на *Мемфис* и *Мизраим* са съществували няколко различни варианта на Шотландски Степени, от 25⁰ в Ложата на Съвършенството, до 33⁰ в разширения вариант, който е станал по-късно популярен в Северна Америка.

Изходния Шотландски Ритуал за Европа по онова време е била неговата *френска разновидност*, (различна до известна степен от по-късната северо-американска система със същото название). В Америка първоначално също няма една-единствена Шотландска система; такава се оформя едва впоследствие, с течение на времето. Това дава основание на някои историци и изследователи на Масонството да застъпват тезата, че Шотландските степени са били включени в *Мемфис-Мизраим* по-скоро в техния относително ранен вариант, и не могат напълно да се отъждествяват с тези на С.П.Ш.Р. Когато обаче *Мемфис-Мизраим* достига до САЩ, там все още действат някои отделни отцепнически Ложи, произхождащи от независимия т.нар. “*Върховен Съвет*” на Серно, предхождащ по време на своето създаване, или създаден по едно и също време, (според различните източници) със Северната Юрисдикция на С.П.Ш.Р., но той никога не е бил признаван от Южната Юрисдикция, въпреки че отделни остатъци от него функционират изолирано и в наши дни.

В момента различните представители на Обреда *Мемфис-Мизраим* използват в своята работа и трите системи: на трите Върховни Съвета на С.П.Ш.Р. – на Южната и Северната Юрисдикции, и този на “*Върховния Съвет*” на Серно, като третия, макар и много по-малко застъпен, продължава да съществува полуапокрифно, особено в някои Ложи на афроамерикански масони, както и в отделни Ориенти в Латинска Америка. Особено известна е неговата куриозна, полуинтегрирана с магическия ритуал *Вуду* (Voodoo) версия в Хаити, където *Мемфис-Мизраим* съществува до наши дни.

Когато *Мемфис-Мизраим* бил пренесен от САЩ в Англия, там той влязъл в една компромисна по брой на степените система от 33⁰. Последната представлява съчетание на играните ритуално степени от С.П.Ш.Р., като към тях били прибавени основните церемониално изпълнявани от *Мемфис* и *Мизраим*, и така се е оформил междинен компромисен вариант, наречен без особена оригиналност – *Стар и Приет Ритуал на Мемфис и Мизраим* (Ancient and Accepted Rite of Memphis and Misraim); до голяма степен аналогичен по название и съдържание на С.П.Ш.Р., с малки разлики в номерацията, названията и съдържанието на някои степени. Тази система обаче в САЩ и Англия не е била приета от всички Ложи на Обреда, и поради това в наши дни той съществува навсякъде по света паралелно в два основни варианта – с 33⁰ степени и с 99⁰ степени (както и в един трети междинен вариант, обединяващ по хибриден начин първите два).

Обреда *Мемфис-Мизраим* в някои региони работи само под върховенството на **Велика Ложа** (Grand Lodge) в символичните степени 1⁰-3⁰; или само под егидата на **Върховен Съвет** (Supreme Council; или **Велик Съвет** (Grand Council) или **Висш Съвет** (Sublime Council) във философските степени 4⁰-33⁰; или като **Велик Магистериум** (Grand Magisterium) в езотеричните степени 34⁰-66⁰; или **Върховно Светилище** (Supreme Sanctuary; или **Суверенно Светилище** (Sovereign Sanctuary) или **Висше**

Светилище (Sublime Sanctuary); в 1⁰-90⁰ (без илюминистките степени); или в 1⁰-99⁰ (включително илюминистките степени). Подобно многообразие на структурни и терминологични нюанси естествено в никакъв случай не допринася за неговия интегритет.

В момента Обреда се представлява в САЩ, Англия, Шотландия и Ирландия от обединен **Велик Ориент на Шотландски, Мизраим и Мемфис Ритуали** (Grand Orient of Scottish, Misraim and Memphis Rites). Във Ориент Франция съществува подобна събирателна структура включваща *Мемфис-Мизраим*, под названието **Велика Независима и Суверенна Ложа на Обединените Ритуали** (La Grande Loge Indépendante et Souveraine des Rites Unis), под егидата на която работят заедно Стар и Приет Шотландски Ритуал (Rite Ecossais Ancien et Accepté), Пречистен Шотландски Ритуал (Rite или Régime Ecossais Rectifié), Традиционен Френски Ритуал (Rite Français Traditionnel) Съвременен Френски Ритуал (Rite Moderne Français Rétabli), *Ориенталски Обред на Мизраим* (Rite Oriental de Misraïm; 90⁰), *Египетски Обред на Мемфис* (Egyptien Rite de Memphis; 92⁰), *Древен и Изначален Обред на Мемфис-Мизраим* (Rite Ancien et Primitif de Memphis-Misraïm; 95⁰).

За да не бъдат нещата толкова прости и ясни за разбиране обаче, трябва да се има предвид, че в обединените Ритуали на *Мизраим* и *Мемфис* са инкорпорирани поредици от Шотландски Степени произхождащи от няколко различни първоизточници:

1. Early Grand Scottish Rite
2. Primitive Scottish Rite
3. Scottish Philosophic Rite
4. Cerneau Scottish Rite
5. The Ancient and Accepted Scottish Rite
6. The Ancient English Rite
7. Rite of Perfection
8. Rite Primitif of Namur
9. The Ancient and Accepted Rite,
10. Scottish Rectified Rite, и други.

Особено важно място в Мемфис-Мизраим заема и *Шотландския Пречистен (или Усъвършенстван) Ритуал – Scottish Rectified Rite* (The Rite Ecossais Rectifie), който представлява условно сливане на Масонската и Тамплиерската посветителни традиции, и в някои Обедиенции функционира като отделен самостоятелен Рицарски Орден в рамките на *Мемфис-Мизраим*, най-често под формата на *Велик Египетски Приорат* (Egyptian Grand Priory), или друг вариант на **Масонско Тамплиерство** (наричано още и **Тамплиерско Масонство**). Основната степен тук е *Благодетелните Рицари на Светия Град* (Chevalier Bienfaisant de la Cité Sainte (C.B.C.S.)); тя е само отчасти идентична с тази под същото название в други масонски формирания.

Така че, ако обобщим казаното дотук, като цяло *Мемфис-Мизраим* в своето многообразие обединява почти всички известни Масонски Ордени, Ритуали, и степени, съществували към момента на неговото формиране, или присъединявани в ранните години на неговото съществуване.

Друг любопитен структуроопределящ елемент на този Ритуал е неговата прокламирана своеобразна връзка с **Илюминизма** (не с *Илюминатството!*). Обреда в своите високи степени (между 85⁰-90⁰ (по класификацията на *Мизраим*); или 90⁰-99⁰ (по класификацията на *Мемфис*) представлява своеобразен “мост” между високостепенното Масонство и *Илюминизма*, свързващо звено между тези две страни на цялостния инициационен цикъл, и това се подчертава навсякъде в неговите документи. За тази цел в тях дори е бил въведен специален термин:

Илюминизирани Степени на Масонството (“Illuminized levels of Masonry”; **Масонство на Мемфис&Мизраим** (Memphis&Misraim Masonry). В това си превъплъщение Обреда се нарича още **Египетски Илюминистки Орден** (Ordo Illuminatorum Aegyptorum) и има претенцията, (ни повече, ни по-малко), да представя **Масонския Илюминизъм на А.Р.Р.М.М.** (Masonic illuminism of the Ancient and Primitive Rite of Memphis-Misraim).

Масоните “*илюминирани*” в *Мемфис-Мизраим* получават правото да поставят пред името (или пред мистичния си псевдоним) знака (+). В един исторически момент в миналото Джузепе Мадзини от страна на *Мемфис-Мизраим* и Албърт Пайк от страна на Шотландския Ритуал третирали в определен аспект тази тематика в плановете си за създаване на нов общопланетарен **Супер-Ритуал**, условно наричан от изследователите “*Паладиански*”. Както посочват някои източници, Пайк дори използвал отделни елементи от церемониала на *Мемфис-Мизраим* в своята преработка на Шотландския Ритуал. Впоследствие обаче той рязко се разграничил от *Египетския Ритуал*, и в едно есе, което има за цел да разобличи и заклейми предимно машинациите на френския клон на Ритуала, (в интерес на истината съвсем не без основание), го е определил като “*непринадлежащ към “регулярното” Свободно Зидарство*”.

В изначалния замисъл на Пайк и Мадзини, (запазен в архивите на тяхната кореспонденция) се казва, че членовете на новия *Върховен Ритуал* (New and Reformed Palladian Rite (или Reformed Palladium)) следвало да бъдат набирани от най-високите степени на Шотландския Ритуал и *Мемфис-Мизраим*. В наши дни повечето свободно-зидарски структури обаче категорично (да не кажем панически) се разграничават дори от намек за съществуването на хипотетична връзка с подобни (меко казано – странни) начинания на своите патриарси, отричайки дори тяхната документално потвърдена достоверност. Своя ренесанс тази идея преживява като пародийна мутация по времето на супер-ложата П2, след скандала с която *Великия Ориент на Италия* се разпада на две и губи своето признание от UGLE. Самия фамозен Велик Майстор Личо Джели дори в един момент бива прогласен за Велик Майстор на една от “илюминистките” структури на *Мемфис-Мизраим* в Италия, вече извън юрисдикцията на G.O.I.

Доколкото *Мемфис-Мизраим* е бил въведен и в Германия, като

част от суперструктурата на *Ордо Темпли Ориентис* (О.Т.О.), който от своя страна включвал в своя инициационен компедиум стандартните считани за **илюминатски степени**, (произлизащи пряко или косвено от Ордена на *Илюминатите*), някои изследователи предпоставят елементи от Теорията на Конспирацията за връзката **Египетско Масонство – Илюминатство**; но самата тази тема е достатъчно обширна и до голяма степен спекулативна, за да я разглеждаме в рамките на настоящия *Градеж*; тук само маркираме предполагателно наличието на подобна хипотетична връзка.

Вътрешната структура на *Мемфис-Мизраим* е доста сложна, и представлява комбинация от структурите на двата (или по-точно трите) съставни Ритуала.

В *Мизраим* влизат 4 групи степени:

1. Символични степени (Symbolic Degrees)
2. Философски степени (Philosophy Degrees)
3. Кабалистични степени (Cabalistic Degrees)
4. Херметични степени (Hermetic Degrees)

В *Мемфис* влизат 5 групи степени:

1. Символични степени (Symbolic Degrees)
2. Философски степени (Philosophy Degrees)
3. Алхимични степени (Alchemik Degrees)
4. Гностични степени (Gnostic Degrees)
5. Илюминистични степени (Illuministic Degrees)

В обединения *Ритуал на Мемфис-Мизраим* влизат 5 групи степени:

1. Символични степени (Symbolic Degrees)
2. Философско-Кабалистични степени (Philosophical-Cabalistic Degrees)
3. Гностично-Херметични степени (Gnostic-Hermetic Degrees)
4. Херметични степени (Hermetic Degrees)
5. Илюминистични степени (Illuministic Degrees)

В английския вариант на *Мемфис-Мизраим* влизат 3 групи степени:

1. **Съвременни степени** (Contemporary Degrees)
2. **Рицарски степени** (Degrees of Knighthood)
3. **Египетски степени** (Egyptian Degrees)

Тези несъвпадащи една с друга класификации също съставляват трудност при определяне съответствията на степените една към друга в различните варианти на Обреда.

Според редица масонски автори, вероятно най-ценния и автентичен принос на *Мемфис-Мизраим* към Свободното Зидарство, (или кулминацията на този Ритуал), са петте секретни *езотерични степени* между 85⁰-90⁰, известни под общото название **Аркана Арканорум** (лат. Arcanum Arcanorum; A.·A.·.), което означава *Тайна на Тайните*. Те се считат за върхна точка на езотеричното познание в Масонството, и всъщност представляват суверенен *Вътрешен Орден*, своеобразна *Света Светих* на Върховното Светилище, в която се допускат малцина избрани Братя. В тесен смисъл именно към тях се съотнася термина "*Илюминиране*" ("Illumination"), еквивалентен на "*Посвещаване*" ("повдигане") в степен.

Тяхното съдържание съставлява есенцията на тайното учение на древните Египетски Йерофанти, и се нарича още *Секретум Секреторум* (Secretum Secretorum). Произхождат от т.нар. *Режим на Неапол* (Régime de Naples) – теургични практики на **Египетската Кабала** (Egyptian Kabbalah), получени от граф Калиостро при неговото посвещение в Египет, и съдържащи техниките на Вътрешната Алхимия. В продължение на столетия те били съхранявани от Великите Магистри на *Малтийския Орден*, и с разрешението на един от тях, Манюел Пинто де Фонсека (Manual Pinto de Fonseca), покровител на Калиостро, последния формулирал през 1784 съдържанието на **Египетското Масонство** (Egyptian Freemasonry), чиято сърцевина именно представлява *Аркана Арканорум* (A.·A.·.).

През 1788 г. Калиостро инкорпорирал А.·А.· в *Ритуала на Мизраим*, инсталиран от него във Великата Ложа на Неапол (Grande Oriente di Napoli). Техниката на А.·А.· се опира върху Розенкройцерската Алхимия, и казано на съвременен научен жаргон, се състои в препрограмиране на човешката DNA (Deoxyribo Nucleic Acid; Рибонуклеинова киселина (РНК)). Това се смята за голямата тайна на граф Сен Жермен, който е иницирал Калиостро в Мистериите на Висшите Степени. Те се съдържат в т.нар. *Практическа Кабала* (Оперативна Кабала), разпространена в Неапол през този период.

Върху същите пет степени е изградена и включената в 88⁰ (или в 61⁰ в друг вариант) степен на *Мемфис-Мизраим* висша мартинистка инициация, чиито членове съставляват Ордена на **Върховните Неизвестни** (Superiori Incogniti). Тези пет вътрешни степени са в основата си идентични по произход със степените на *Ордена на Неаполитанските Мартинисти* (Ordine Martinista Napolitano).

В Италия *Аркана Арканорум* (А.·А.·) прониква първо в Масонските Ложи в Кралството на двете Сицилии (Regno delle Due Sicilie), самостоятелна държава в южната част на страната, създадена чрез обединяването на Неаполитанското и Сицилианското кралства, и просъществувала в периода 1816-1861 г. Самия Сен Мартин посетил Италия през 1788 г. Под негово влияние група италиански масони – ученици на знаменития езотерик и окултист Елифас Леви, основали клон на *Мартинисткия Орден в Неапол/Ordine Martinista Napolitano*, под названието "Неаполитански Мартинисти" (Martinisti Napolitani), процъфтял през периода 1860-1880 г. В него се смесват няколко автентични посветителни традиции: неаполитанското *Египетско Масонство* на Калиостро, (чрез степените на *Аркана Арканорум/Arcana Arcanorum* – Режима от Неапол/Regime di Napoli, част от Древния и Изначален Ритуал/Rito Antico e Primitivo); алхимичната традиция на принц Раймондо Ди Сангро Сан Северо, и неаполитанската кабалистична школа.

Ордена А.·А.· представлява традиционно Посветително Братство. Отделните съставни ритуали се практикуват успоредно и се съчетават в единна посветителна система. **Върховните Неизвестни** (*Върховните Непознати; Неизвестните Служители; Неизвестните Философи*) са основната и най-висша (централна) степен на Ордена. Всъщност това е и единствената същинска задължително инициационна степен, тъй като останалите степени могат да бъдат определени като предимно *странични, допълващи, или разширителни*; някои от тях се присъждат по комуникация.

В интерпретацията на Arcana Arcanorum при *Мемфис-Мизраим* са включени следните 5 *мартинистки степени*:

- 1⁰. **Асоцииран Неизвестен**; Associato Incognito (A::I::)
- 2⁰. **Инициран Неизвестен**; Iniziato Incognito (I::I::)
- 3⁰. **Върховен Неизвестен**; Superiore Incognito или Serviteur Inconnu (S::I::)
- 4⁰. **Върховен Неизвестен Инициатор**; Superiore Incognito Iniziato (S::I::I:: или S:::I:::I:::)
- 5⁰. **Върховен Неизвестен Свободен Инициатор**; Superiore Incognito Libero Iniziato (S::I::L::I::)

Те съответстват на следните пет степени от *Мемфис-Мизраим*:

86⁰. **Sovereign Grand Master Constituent of the Order**, или Sublime Master of the Luminous Ring (1849), или Pontiff of Serapis (1856).

87⁰. **Sovereign Prince General Ruler of the Order**, или Regulator General of the Order (1849), или Priest of Isis (1856), или Pontiff of Isis (1862).

88⁰. **Sovereign Grand Inspector-General** Chief of the Supreme Representative Council of the Order, или *Sublime Prince of Masonry* (1849), или Priest of Knef (1856), или Pontiff of Knef (1862).

89⁰. **Knight of the Knef** Member of the Supreme Grand Council General, или Sublime Master of the Great Work (1849), или Pontiff of the Mystic City (1856).

90⁰. **Prince of Memphis** Member of the Sovereign Tribunal Defender of the Order, или Sublime Knight of the Knef (1849), или Perfect Prince *Sublime Master of the Great Work* (1856).

Тези степени на Arcana Arcanorum, считани от някои езотерици за есенция на Масонската Мъдрост, фигурират обаче само във варианта на *Мемфис-Мизраим*, който произхожда пряко от *Ритуала на Мизраим*; в произхождащия от *Ритуала на Мемфис* по-късен вариант те били заместени от формално-кабалистични или административни степени. Поради това парадоксално мнозина “**илюминирани**” във високите степени на *Мемфис-Мизраим* членове не са инициирани в *Аркана Арканорум*. В цели юрисдикции на Ритуала, (предимно тези произхождащи от Ориент Франция) дори *Върховния Йерофант* не притежава тайните на Arcana Arcanorum.

Същото се отнася и за онези италиански клонове на Ритуала, които са свързани предимно с еврейската кабалистична общност от Неапол, и не притежават пряка приемственост от мартинистки тип, тъй като последната изисква по принцип инициата да бъде от християнско вероизповедание (доколкото учението на Мартинизма е базирано до голяма степен върху *Езотеричното* или *Гностично Християнство*).

Имайки предвид казаното дотук, може да се твърди, че от една страна *Ритуалът Мемфис-Мизраим* представлява твърде странно, любопитно и екзотично явление в Масонството, привличащо към себе си интереса на много Братя, (особено в езотерично отношение). От друга страна, този Ритуал има доста заплетен произход, трънлива история, и припокриване на степените с редица други Масонски Обреди, което го поставя в позиция малко встрани от ортодоксалното съвременно Свободно Зидарство. Дори противниците на *Мемфис-Мизраим* обаче признават неговата безспорна посветителна стойност и ценност, като една широка колекция от редки и малко познати масонски степени, даващи възможност за разширение квалификацията на членовете на Братството. Именно поради такива съображения *Мемфис-Мизраим* е бил включен в САЩ във *Великия Колеж на Ритуалите* (The Grand College of Rites), институция която съхранява с изследователска цел редки съкровища от масонското

наследство. Самия *Велик Колеж на Ритуалите* е създаден през 1932 г. от членове на приспания в САЩ Обред на *Мемфис-Мизраим*.

Разбира се, за пълнота на изложението тук следва да изброим и имената на някои от бележите Масони (и *ко-масони*), членове на *Мемфис-Мизраим*, като: *Алесандро Калиостро, Граф Сен Жермен, Джакомо Казанова, Джузепе Гарибалди, Джузепе Мадзини, Кемал Ататюрк, Рудолф Щайнер, Теодор Ройс, Елена Блаватска, Ани Безант, Алис Бейли, Фостър Бейли, Чарлз Ледбитър, Жерар Енкос (Папюс), Елифас Леви, Алистър Кроули, Личо Джели*, и редица други известни имена.

В заключение, привеждайки тук за сведение тази далеч не пълна фактология, почерпена от нашия личен опит, както и от различни (и с различна достоверност) специализирани източници, ние сме далеч от идеята да поставяме с настоящия *Градеж* основа за някаква по-натъшна бъдеща дискусия; още по-малко за реанимиране усилията за каквото и да било развитие в посока на въвеждане Обреда *Мемфис-Мизраим* в Ориент България. Участвалите в процеса Братя вече са изгубили мотивация, и този проект е изцяло “замразен”. От тази перспектива самата идея за форсирано инсталиране на високостепенни Свободно Зидарски Обреди в една относително незряла Масонска среда изглежда като че ли малко преждевременна. Както е казал Конфуций: “*Не трябва да дърпаш тревата нагоре, за да порасне по-бързо*”. Десетина години реактивирано Свободно Зидарство в България са очевидно недостатъчни за изграждане на цялостна и функционираща на високо ниво регулярна и призната високостепенна структура, и прибързаността в това отношение може да даде само кисели плодове.

Нещата в това отношение се усложняват допълнително, доколкото в Масонския свят въобще, (и в частност у нас) битува известно неяснота и липса на прецизна формулировка относно точното място на високостепенните Обреди в Масонската

пирамида. Известно е, че те се определят различно: като **Странични Степени** (Side Degrees) **Конкордантни** (Concordant Bodies); **Добавени** (Appendant Bodies); **Съюзни Степени** (Allied Degrees); **Адоптивни** (Adoptive Bodies); Bodies in Amity; **Масонски Клубове** (Masonic Clubs), както и “присъдружни” “пристроечни”, “надстроечни”, и други. Освен това успоредно с тях се използват и понятия като “пара-масонски”, ”квази-масонски”, ”ултра-масонски” и др., в които също се влага най-различно значение, тъй като общоприета формулировка и за тях няма. Обхвата на подобни названия варира в широки граници в различните Ориенти. Общоприета класификация за него не може да има, доколкото влаганото в тях значение варира, и се определя от Великите Ложи по различен начин, с съответствие с местните условия и традиции.

Съвсем в различна светлина стои въпроса относно прикачването номинално на етикета “Масонски” към някои Ордени или Ритуали, чиято връзка със Свободното Зидарство е до голяма степен чисто условна, и обичайно се състои само в това, че вътрешно изискване за членство в тях е кандидата да бъде *Майстор Масон*. Редица подобни организации, (включително някои действащи разновидности на *Мемфис-Мизраим*) за започване на работа в даден Велик Ориент не се нуждаят от процедура и меморандуми за разбирателство с Масонските Обедиенции на първите три степени.

В тази светлина написаното в настоящия *Градеж* е предназначено само да информира Братята, документирайки една от вероятно многото различни гледни точки върху описания по-горе процес на несъстояло се въвеждане на високостепенен Обред в Ориент България, (поучителен за съвременното състояние на Свободното Зидарство), както и да представи в най-общи линии *Мемфис-Мизраим*, този малко известен у нас Масонски Ритуал.

Същевременно изразяваме разочарование от странната незаинтересованост и дистанцираност на Великата Ложа спрямо

тази тематика през визирания няколкогодишен период, както и за нейното абстрактно третиране в спомената МАНДАТНА ПЛОЧА на актуалния Велик Майстор. Не считаме за редно вече двама Велики Майстори през този период да не проявят какъвто и да е личен интерес към опита и усилията за въвеждане на нов високостепен Ритуал в Ориент България (дори това да е било преждевременно, с оглед зрелостта на Масонството у нас), оставяйки подобно начинание да се развива почти изцяло на ниво усилията на отделни Братя.

В крайна сметка, широко известно е, че именно проблемът с *Признанието* на В.Л.С.С.П.З.Б., (или по-точно с липсата на такава), колкото и да е преекспониран в нашето Масонско пространство, препятства *регулярното* инсталиране на нови високостепенни (и каквито и да било други) ритуали, както и получаване на признание за тяхното по-нататъшно легитимно функциониране. Формулираните в МАНДАТНАТА ПЛОЧА условия нов Ритуал да получи съгласие за инсталиране и самостоятелна работа в Ориент България: *признание*; *легитимност*; *подчинение* не са никакви абстрактни понятия, и единствено тяхното правилно приложение, а не декларативно изброяване, има градивен смисъл. Вместо хипотетично адресирано към неопределено бъдеще приложение на тези изисквания, добре е да да има абсолютна яснота дали в Ориент България те се прилагат на практика.

Със сигурност при една по-голяма съпричастност от страна на Великата Ложа към конкретно Масонската работа, а не към предимно *административно-организационни, финансови и екскурзионни мероприятия* (за малцината, които могат да си ги позволят), вероятно това начинание би имало съвсем друг изход, много по-благоприятен за развитието на Свободното Зидарство в Ориент България. Най-малкото Обреда *Мемфис-Мизраим* би могъл да бъде регламентирано и официално въведен (наред със Шрьодер и Шотландския Ритуал) чрез *Великата Ритуална Комисия* в работата на символичните Ложи на първите три степени, (което със сигурност би обогатило значително

масонската квалификация на Братята в Ориент България) – без това да създава комплициите присъщи на подобна процедура за високите степени от 3⁰ нагоре. Разбира се, това изисква малко по-широк поглед върху специфичните Свободно Зидарски проблеми от страна на Великата Ложа, а не сегашното ограничаване в един крайно тесен омагьосан кръг на организационно-финансови и властови въпроси, в който изглежда да се върти в момента нашето Братство.

Профанния подход до такава степен се е вкоренил в мисленето и битието на някои Братя, че в последно време вътрешния живот на Ордена у нас като че ли се свежда повече до призиви за прехвърляне на пари от една банкова сметка в друга (и обратно), безкрайни справки за неосъществени проекти и безсъдържателни Общи Събрания, в *“залитане в стопански спекулации без видим материален ефект и със съмнителна полза”*, както и редица други кризисни симптоми.

Градежната работа (в специфичния Масонски, а не профанен смисъл) изглежда да е почти занемарена; редица дискуссионни въпроси, като този за безкрайните мандати на някои Майстори на Стол се игнорира. Принципа за *ротация на сановническите длъжности* почти не се прилага нито в Ложите, нито във Великата Ложа, тъй като не е уставно регламентиран по присъщия за Свободното Зидарство древен обичай, който изисква мандат от не повече 1 година като *Майстор на Стол* (с възможност да преизбиране най-много за още 1 година), както и задължително преминаване през всички длъжности и сановнически постове последователно във възходяща градация – от Стражник нагоре, и т.н., до Втори Надзирател, Първи Надзирател, и едва тогава номиниране за Майстор на Стол. Древните обичаи на Занаята предписват Стария Майстор на Стол отново да се връща символично в позицията на Стражника (за да се научи на смирение, качество което липсва на много наши Братя, вкопчили се в Чука години наред).

Включваме тези критични заключителни думи в настоящия *Градеж* (извън неговата конкретна тема), защото има актуални въпроси, които винаги са с предимство пред ретроспективни исторически писания, каквото е настоящето. За да не бъдем голословни, прилагаме като илюстрация на казаното дотук малка част от обширната архивна документация по разглеждания въпрос, натрупана през периода 2007-2011 г. Тъй като не е възможно тук да я представим изцяло, можем единствено да декларираме готовност тя да бъде на разположение на уважаемите Братя по всяко време.

Тази документация и досега е била напълно достъпна, и с нея са се запознавали в работен порядък редица Братя от В.Л.С.С.П.З.Б. и О.В.Л.Б. (включително *Майстори на Стол* и *Велики Сановници*), които са проявили интерес. Същевременно тук спестяваме подробното описание на редица типични за региона балкански интриги и профанни елементи в поведението на отделни Братя, имащи отношение към описваните събития, които за съжаление в крайна сметка допринесоха една изначално добра идея да не бъде реализирана по подобаващ начин. Бяха направени всякакви опити за изолиране, игнориране, и дори саботиране (на местно и международно ниво) на всякакви градивни усилия на ангажираните с *Мемфис-Мизраим* Братя, от страна на невежи в масонско отношение (или просто злонамерени) членове както на В.Л.С.С.П.З.Б., така и на О.В.Л.Б.

Разбира се, споменаваме тези негативни моменти само мимоходом, за да не разводняваме основната тема, която се опитахме да разгледаме в настоящия *Градеж*. Направили сме това без претенции за изчерпателност, като си даваме ясна сметка, че по всеки от засегнатите въпроси може да се каже още много. Нашата задача тук обаче е била по-скоро да маркираме някои ключови елементи от темата, които да позволят на Братята сами да направят своята информирана и критична оценка. Със сигурност не е възможно в един подобен текст да бъдат изчерпени всички детайли, нито да бъдат представени всички гледни точки; още повече всички засегнати “да бъдат доволни и

щастливи”, както се казва в един от нашите Ритуали.

Надяваме се нашия скромн опит да изясним тези недостатъчно осветени въпроси в настоящия *Градеж* да бъдат приети от Братята добронамерено, (въпреки несвършенството на изложението), и в дух на братска толерантност. От своя страна ние ги поднасяме със самокритичност, и най-вече – със смирение. Вероятно върху същата материя може да има и всякакви други валидни виждания, различно разбиране и третиране на фактите, и това е естествено, тъй като свободното изразяване на противоречиви гледни точки и възгледи, и тяхното хармонизиране, е една от основните и най-важни мисии на Свободното Зидарство.

“Колкото по-силна е Светлината, толкова повече се сгъстява и Мрака.”

В прослава на Великия Архитект на Вселената!

Ориент София

Брат *Михаил*
Майстор Масон
32⁰ С.П.Р.Ш.

Приложения: *архивна документация*

